

IN MEMORIAM

TOMASZ DYBOWSKI
(1923-2009)

Zmarły 18 października 2009 r., jeden z najwybitniejszych cywilistów polskich, Profesor dr hab. Tomasz Dybowski, urodził się 29 grudnia 1923 r. w Białymstoku. W przedwojennej Polsce ukończył trzy klasy gimnazjum im. Zygmunta Augusta. Lata okupacji spędził w rodzinnym mieście. W dniu 11 listopada 1939 r. złożył przysięgę konspiracyjną. Przez krótki czas pracował w bibliotece miejskiej, a następnie, jako goniec w przedsiębiorstwie opałowym. W czasie okupacji radzieckiej naukę kontynuował w dziesięciolatce, zaś pod koniec okupacji niemieckiej zdał maturę na tajnych kompletach. Po zakończeniu wojny podjął pracę w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku, zakończoną aresztowaniem i dziewięciomiesięcznym pobytem w więzieniu ubeckim pod zarzutem nieprawomyślnych wypowiedzi. Po powrocie Stanisława Mikołajczyka do Polski, dzięki częściovym zwolnieniom z więzień, wyszedł na wolność i podjął studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Po pierwszym roku studiów przeniósł się do Warszawy, gdzie 1949 r. ukończył studia i przeszedł wszystkie szczeble kariery akademickiej. Zatrudniony był, najpierw w Katedrze Teorii Prawa, ale gdy ze względów „ideologicznych” został z niej karnie usunięty, prof. Witold Czachórski przyjął go do Katedry Prawa Cywilnego. Adiunktem tej Katedry został mianowany w 1958 r., dwa lata później uzyskał stopień doktora nauk prawnych na podstawie rozprawy pt. *Własność*

wód. Za tę rozprawę otrzymał w 1961 r. drugą nagrodę w konkursie «Państwa i Prawa». Zasadnicza część tej pracy została już wcześniej włączona do monografii (opublikowanej wraz Z.K. Nowakowskim) pt. *Zagadnienia cywilistyczne prawa wodnego*, Warszawa 1957. Habilitował się w 1969 r. na podstawie fundamentalnej rozprawy pt. *Ochrona własności w polskim prawie cywilnym. 'rei vindicatio' – 'actio negatoria'*, Warszawa 1969. Otrzymał też za nią nagrodę III stopnia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. Na stanowisko docenta w Instytucie Prawa Cywilnego został powołany w czerwcu 1980 r., a tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1980 r. na podstawie opracowania opublikowanego w *Systemie prawa cywilnego*, III.1: *Prawo zobowiązań – część ogólna*, rozdz. III: *Świadczenia*, rozdz. IV: *Naprawienie szkody*, Wrocław-Warszawa 1981, s. 71-162; 163-308. Stanowisko profesora zwyczajnego otrzymał 1993 r.

Swoją działalność naukową i dydaktyczną prowadził przez cały czas w macierzystym Uniwersytecie Warszawskim, a od 1972 r. w ramach pomocy dobrosąsiedzkiej na Wydziale Prawa Kanonicznego najpierw w Akademii Teologii Katolickiej, a następnie od 1999 r., w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Jego zajęcia cieszyły się ogromnym uznaniem studentów, którzy w plebiscytach wybrali go dwukrotnie (w latach 1977/78 i 1978/79) na najlepszego wykładowcę WPiA UW.

Na Uniwersytecie Warszawskim był kierownikiem Zakładu Prawa Cywilnego (1976-1994), dyrektorem Instytutu Prawa Cywilnego (1985-1990) i członkiem Rady Naukowej Instytutu Historii Prawa. Na Wydziale Prawa Kanoniczego Akademii Teologii Katolickiej, a następnie Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego był kierownikiem Katedry Prawa Cywilnego.

Był cenionym wychowawcą młodej kadry naukowej. Wypromował kilkunastu doktorów, był opiekunem pięciu zakończonych pomyślnie habilitacji, dwoje spośród Jego uczniów uzyskało tytuł naukowy.

Uchwałą Sejmu z dnia 29 kwietnia 1989 r. wybrany na Sędziego Trybunału Konstytucyjnego, w latach 1992-1993 pełnił obowiązki jego prezesa.

Jako przewodniczący Rady Fundacji Uniwersytetu Warszawskiego doprowadził do podpisania decyzji przez premiera Tadeusza Mazowieckiego o przeznaczeniu środków z wynajmu gmachu PZPR na budowę Biblioteki Uniwersyteckiej. Otrzymał za to Krzyż Komandorski Orderu *Polonia Restituta*.

Był członkiem Komitetu Nauk Prawnych PAN, Komisji Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów, Komisji Reformy Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości, Rady Polityczno-Społecznej przy Prezesie Rady Ministrów.

Przez wiele lat uczestniczył w pracach kilku redakcji, w tym także w Radzie Programowej «Zeszytów Prawniczych». Dorobek naukowy i wykaz publikacji Profesora Dybowskiego został przedstawiony w zeszycie 3.2 (2003) Jemu dedykowanym w osiemdziesiątą rocznicę urodzin.

Jan Zabłocki*

ANDRZEJ KREMER
(1961-2010)

W katastrofie „Prezydenckiego Samolotu” zginął 10 kwietnia 2010 r. nasz Kolega i Przyjaciel dr Andrzej Kremer, prawnik, dyplomata, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, odpowiedzialny za sprawy prawne, traktatowe i konsularne. Pozostawił żonę i trzech synów. Odznaczony pośmiertnie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski i Odznaką Honorową ‘Bene Merito’ Ministra Spraw Zagranicznych spoczął 21 kwietnia br. w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Pogrzeb poprzedziła Msza św. żałobna w Kościele Matki Bożej Ostrobramskiej w Krakowie. Ceremonii pogrzebowej przewodniczył Metropolita Krakowski Kardynał Stanisław Dziwisz.

* Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.